Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | Число 238. | Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 12. жовтня, 1921. | VOL. XXIX. | No. 238. | Jersey City, N. J., Wednesday, October 12, 1921. | THREE CENTS.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

РІЖНІ ПЛЯНИ ДЛЯ ПОМОЧІ БЕЗРОБІТТЮ

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Завтра збирається наново повна конференція для безробіття і зараз на першім засіданю будуть предложені пляни ріжних комітетів, які тепер організаційний комітет конференції збирає в одну цілість.

Межи плянами, предложеними ріжними комітетами конференції для зарадження безробіттю, найбільше уваги звернули на себе два пляни. Один з них пропонує, щоби для облекшення безробіття ужити американських кораблів, яких велике число стоїть зовсім без ужитку; радять саме, щоби сі державні кораблі торговельні винаяти дешево для перевозу американського вугля на заграничні ринки.

ПЛЯНИ РОБОТИ КОЛО НАВОДНЮВАННЯ СУХИХ ОКОЛИЦЬ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

Другий плян радить, щоби американський конгрес ухвалив більшу суму на так звану рекламаційну роботу, себто на зроблення неуправльованих околиць догідними до управи. Після обчислень, рекламаційна праця моглаби дати заняття яким 32 до 88 тисячам робітників. Начальник американського рекламаційного урядового бюра обрахував, що якби американський уряд через зиму видав 10 мілїонів долярів на наводнюючі роботи, то се далоби заняття 16.000 робітників безпосередно при самій роботі, не числячи того, що се далоби також богато роботи посередно, при доставі ріжних матеріялів, потрібних до наводнювання, як: цемент, рур, тощо. Він стверджує, що аме, иканський уряд має уже готові пляни для насодцюючих робіт, і кождої хвилі може почипати роботу.

Той самий урядник додає, що американський уряд мігби також почати роботу коло будови двох великих каналів в Арізоні і Каліфорнії. Вони вимагалиб нового вкладу в сумі 28 мілїонів долярів і занялиб величезне число робітників.

ВИВІЗ ВУГЛЯ ДЛЯ ПОМОЧІ БЕЗРОБІТНИМ.

Секретар торговлі Гувер предложив Американській Корабельній Раді плян помочи безробітним та заграничній торговлі при помочи уживання стоячих дурно американських кораблів. Він радить, щоби кораблі сі відпускати приватним людям на ужиток за дешеву ціну, рахуючи їм приміром по одному долярови за місяць, з тим, що вони мають уживати їх до перевозу американського вугля на заграничні ринки. В той спосіб сотки американських кораблів, що тепер стоять без ужитку, будуть робити хоч яку-таку службу, а з другої сторони се вратує американську заграничну торговлю, яку чужі купці випирають з усіх заграничних ринків. Американський вугель знов верне на заграничні ринки, що своєю чергою дасть товчок до живійшого руху в добуванню вугля, що відобється корисно на заняттю для вуглевих майнерів.

ВАЖНЕ РІШЕННЯ В СПРАВІ ІМІГРАНТІВ.

ВАШИНГТОН, 10. жовтня. — Найвисший Суд Злучених Держав, розбираючи справу італїйського іміґранта Сальваторе Лаврія, котрий перебував в Америці уже довший час, а котрий, як показалося, поповнив в Італії ряд тяжких злочинів, видав важне для всіх іміґрантів рішенне, на основі котрого уряд Злучених Держав має право депортувати (відправити з краю) кождого чужинця без огляду на те, як довго він побував в Злучених Державах. Річ ясна, що рішенне відноситься лише до чужинців, себто до тих іміґрантів, що не стали горожанами краю.

ЗЕМЛЕТРЯСЕННЄ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ІСПОРТ, Мейн, 10. жовтня. — Після донесення з кількох міст в частині стейту Мейн та канадійської провінції Ню Брансвік далося нині відчути легке землетрясенне. Здовж канадійської границі в Мейн землетрус дався чути коло осьмої години рано. Всї доми легко завряслися, а вся посуда задзвонила.

СЛІДСТВО ПРОТИ КУ-КЛУКС-КЛЕН.

ВАШІНГТОН, 10. жовтня. — Генеральний прокуратор (міністер судівництва) Догерті предложив комітетови денного порядку в палаті послів усі докази, зібрані сим департаментом проти потайної організації Ку-Клукс-Клен.

Голова комітету відбув з генеральним прокуратором конференцію, на котрій переглядали сі докази. Ніхто однак не видав ніякої заяви, які саме докази зібрано проти Ку-Клукс-Клен.

Перед сим комітетом має звитися голова сеї організації, Вілямс Симонс з Атланти, котрий носить в організації офіціяльний титул „Імперіел Визард оф де Ку-Клукс-Клен", себто щось гейби „Цїсарський Чарівник Ку-Клукс-Клена". В палаті послів є тепер аж пять осібних резолюцій, домагаючихся слідства проти сеї потайної організації. Межи сими резолюціями є одна, котра домагається слідства, чи котрий з членів сенату або палати послів не є членом Ку-Клукс-Клена.

Сюди прийшла вістка з Атланти, Джорджія, що Терел, адвокат з Атланти, пізвав в суд Ку-Клукс-Клен за 100.000 долярів титулом своєї адвокатської прислуги для сеї організації за оден рік. В позі домагається межи иншим, щоби організація предложила в суді протоколи з так званої Цїсарської Ради її виконавчого комітету, а також оригінали статутів організації. Через се всі сподіваються, що прозе відкриє цікаві факти про Ку-Клукс-Клен.

ЯК СУДДЯ НАЙШОВ ПРАВДИВОГО БАТЬКА?

В Сан Франціско уродилася в одній родині дитина, до якої не хотів признатися рідний батько. Він заявив, що це не його дитина і мати не сміє домагатися від нього ніякої помочі. Мати однак заперечила тому, впевняючи що це дійсно його рідна дитина і подала його до суду. Судія довго не міг рішити справи аж впав на одну думку: він попросив учених лікарів, щоби порівнали кров з дитини і з батька, який до дитини не хотів признатися. Лікарі порівнали кров і орекли що кров дитини є власне та сама, що в батька, отже це є його рідна дитина. Бо треба знати, що кров поодиноких родів дещо ріжниться між собою. Батько, що перед тим підозрівав матір о віроломність, давався тепер переконати, перепросив матір і приняв дитину за свою.

ВОСЬМИГОДИННИЙ РОБОЧИЙ ДЕНЬ В ЕВРОПІ.

Італійська газета „Опініоне" (виходить в Філадельфії) подає такий короткий огляд законного часу праці в головних европейських краях.

В Англії все ще обовязує і на практиці всюди переводиться закон про вісім годин праці як найдовший дозволений робочий день; в деяких індустріях він коротший. Були спроби з боку фабрикантів звалити той закон, та не вдалося. За те значно знижено заробітну платню, пересічно о 25 процент в кождій індустрії.

В Франції, в великих індустріяльних центрах закон про обовязковий восьмигодинний робочий день оберігається. Одначе на ділі працюють менше, так як через індустріяльну кризу і безробіття праці на вісім годин для всіх немає. Закон не обіймає сільських робітників і при хліборобстві і будові доріг вони працюють десять годин в день. У всіх індустріях заробітна платня, в порівнанню з воєнними часами, менша пересічно о 20 процент.

В Німеччині восьмигодинний робочий день обовязував все дуже строго і робітники вспіли оборонити його й досі, не дивлячись на всі заходи фабрикантів, продовжити час праці до десяти годин.

В Австрії й Угорщині в усіх індустріях заведено максимум восьми годин праці. Робітнича платня неустанно підіймається, та лиш тому, що вартість грошей неустанно падає і разом з тим дорожня зростає.

В Румунії (за виїмком Семиграду, де заведено восьмигодинний день) більшість робітників працює що найменше десять годин в день.

В Злучених Державах (за виїмком дїточої і в части жіночої праці) ніякого закона нормуючого час робітничої праці немає. Одначе в наслідок умов поміж компаніями і юніянами мало не в усіх індустріях заведено восьмигодинний робочий день. Та є виїмки. Найскрайнійший і найважнійший виїмок, се сталеві заводи і „фандри", де робітники працюють в дві черги, кожда по дванайцять годин.

КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ В ПРЕМІЄРА МІЄНА

ВІННІПЕГ, МАН. — Дня 27. м. м. перед полуднем редактори місцевих українських часописий та інші визначні українські громадянини мали побачення з премієром Міеном в його покою в Роел Александра готелю в слідуючих справах: 1) внеднане дальшої дипломатичної помочі Канади в справі Галичини, 2) полекші для Українців в набуванню канадійських горожанських паперів і 3) зокрема полекші для українських жінок в набуванню горожанства.

Речником того малого гуртка Українців був гром. Я В. Арсенич, місцевий адвокат.

У відповідь премієр Міен росказав, що канадійське правительство досі зробило в справі Галичини і прообіцяв написати про се осібний лист, який можна буде опублікувати.

Щодо набування канадійського горожанства премієр признав, що Українці мають причину нарікати на трудности, з якими приходиться їм набувати горожанські папері і приобіцяв вплинути на департамент справедливости, аби він найшов спосіб на виелемінованне тих трудностий а також і на се, щоб Українців не зачисляти до бувших горожан Польщі.

Щодо горожанства українських жінок премієр заявив, що постанови натуралізаційного закона є однакові для всіх жінок, які приїздять з Европи і тому українським жінкам не робиться кривди.

Між присутніми у премієра були: М. Стечишин, І. Слюзар, О. Г. Гикавий, З. Бичинський, Т. Д. Ферлей, П. Г. Войценко.

Інтервю тривало одну годину після якої обі сторони з задоволенням розійшлись.

НОВІ ПАНИ ПІД КЛЮЧЕМ.

Завеликі шахрайства при насованню цукру з Познання арештовано у Варшаві директора Польської Молочарської Спілки Вісьньовського, інженіра Лісовського і Гайштора. — Недавно відбувся суд за подібні шахрайства над начальником уряду привозу і вивозу Бележецким. Його видалено зі служби.

КІЛЬКО МАЄ ФРАНЦІЯ ЛІТАКІВ

Після нового пляну військового міністерства Франція має мати 40 тисяч літаків.

ВСЯКИЙ ПОВИНЕН КУРИТИ.

Куреннє є найусішнійшим способом вбивання всяких бацилів.

ПАРИЖ, 4. жовтня. — Французька Академія Медичних Наук оголосила звіт, підписаний своїм членом, професором медицини, др-ом Пунтоні в справі уживання тютюну. Цей звіт потверджує і заявляє, що курене люльки, цигар і цигареток є найможучіщим охоронним средством перед інфлюенцією, паралїжом хребетного стовпа, холерою, дифтерією і тифом. Звіт голосить:

„Довгі досліди доказали, що бацилі вище вичислених недуг не є в силі устоятися стерилізуючому впливу тютюнового диму довше, як пять минут; вдихуваний в груди тютюновий дим вбиває мікроби звичайної простуди сейчасово, ще заки вони мають час дійти до носових проходів".

Звіт поручає куреннє люльок, наповнених легким тютюном всім жінкам а взиває з натиском, щоб усі доглядачки хорих і лікарі були правом приневолені до курення коли мають до діла з всякими заразливими недугами.

ТЕЛЄҐРАМИ З МАРСА?

Відомий італійський учений Марконі в часі своєї подорожі по Середземному морю стверджив, що радіостація, уряджена на кораблі, приймає воздушні филі далеко довші від найсильніщих филь, отримуваних до тепер. Учені припускають, що филі ці походять з міжпланетарних просторів, а знайшовся також погляд, що радіостація приймала тоді знаки від мешканців из планеті Марсі.

ЦІНА НА ПРИКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В Ужгороді коштувала в місяці серпні в кільограмах: телятина 8 тисяч ческих корон, свинина 16 ч. к., сало 28 ч. к., масло 40 ч. к., сир 8 ч. к., барабоя 1 ч. к., головка капусти 6 ч. к., виноград 8—10 ч. к., сливок 2 ч. к., яблок 2—6 ч. к., грушок 3—7 ч. корон.

„АМНЕСТІЯ".

Польскі газети пустили поголоску, що польський уряд дав амнестію всім Українцям, що виемігрували до Чехословаччини. Ніби то вони можуть безпечно вертати до краю. Чи не новий підступ, щоби було ким заповнити Домбє і Тухолю?

ДЕ ВАЛЕРА ВЗИВАЄ ІРЛЯНДСЬКИЙ НАРІД ДО ЄДНОСТИ І ВИТРИВАЛОСТИ

В ЗАЗИВІ ДО НАРОДУ ПРОВІДНИК ІРЛЯНДЦІВ КАЖЕ, ЩО ПОБІДИТЬ НЕ РОЗУМ І ДИПЛЬОМАТІЯ ДЕЛЕГАЦІЇ, АЛЕ НЕПОХИТНЕ І ВИТРИВАЛЕ ТА ЗАВЗЯТЕ СТАНОВИЩЕ ЦІЛОГО НАРОДУ, НА ЯКОМУ ДЕЛЕГАЦІЯ МОЖЕ ОПЕРТИСЬ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 10. жовтня. — Імон де Валера, голова самостійного ірляндського правительства, видав до ірляндського народу відозву з приводу британсько-ірляндської конференції в Лондоні.

В сій відозві він пише:

Співгорожани: — Конференція, яка зачинається між представниками ірляндського народу і Великої Британії, може вплинути на рішучу зміну будучности нашого народу. Вона мати-ме вплив на життє і майно кождої частини ірляндської суспільности.

Не зважаймо на ріжниці в минувшині, але вважаймо тепер своїм обовязком, щоб усі Ірляндці стояли тепер разом за Ірляндію.

Ми тепер сподіваємось, що вікова боротьба між Великою Британією й Ірляндією скінчиться.

Але вирішенне боротьби не залежить ані від наших представників ані від нашого народу, бо ми все тільки стояли за удержанне права народнього, від якого не можна відступити.

Одинокий мир, який може скінчити сю боротьбу, був би мир, який запоручував би право народу і свободу, вартну того терпіння, яке він перебув.

Такий мир не легко осягнути.

Наші представники свідомі того, що жаден їх розум не вистарчить. Длятого вони не мають марних надій і тому теж і наш край не повинен віддаватись пустим надіям.

Мир, який скінчить сю боротьбу, буде здобутий не розумом і дипльоматією, але рішучою постановою народу, що радше прийме смерть аніж покине правну свободу. І лише така постанова народу може помогти нашій делегації перемогти сили, які стоять проти неї.

Сила, яка стоїть проти нас, уживе всяких можливих способів, щоби нас ослабити.

Длятого ми мусимо бути осторожні. Ми мусимо бути в найбільшій єдности і ставитися з повним довірєм до нашої делегації.

За сим я апелюю, до Вас, співгорожани.

НІМЕЧЧИНА КРИЧИТЬ НА ТРИВОГУ З ПРИВОДУ ВІСТОК ПРО ПОДІЛ ГОРІШНЬОГО ШЛЕСКА.

БЕРЛИН, 10. жовтня. — Сюди наспіли вісти, що Рада Ліги Народів порішила завитись за поділом Горішнього Шлеска між Німеччину і Псольщу.

Ся вістка викликала в цілій Німеччині великий пострах і занепокоєннє.

Преса піднесла великий крик на тривогу.

Канцлер німецького кабінету Вірт на сю тривожну вістку покинув вакації в Баден і швидко вернувся до Берліна. По дорозі задержався він в Оффенбургу, де виголосив промову, в якій була погроза в сторону Польщі і цілого світа, якби Німеччину скривджено і заграбано їй Горішний Шлеск.

Він сказав:

„У Варшаві хороба заборчости захопила умн Поляків і польський нарід має небаром статись ворогом німецького народу, хотяй вже є смертельним ворогом Росії і хотяй боротьба ще не скінчена на Литві і в Галичині.

„Чи має лежати прокажений політичний труп і між Польще та Німеччиною?"

Редактор дневника „Берлінер Тагеблят", Теодор Вольф, пише, що колиб доконано замаху на Німеччині через поділ Горішнього Шлеска, то се спричинить мирову війну Німеччини проти Польщі. Тепер — пише він — Німеччина готова до торговельної угоди з Польщею. Але якби поділено Шлеск, то Німеччина виповість Польщі мирову війну. Вона збойкотує Польщу і не пустить через границю найдрібнійшого товару. А притім буде щораз то більше старатися зблизитись до Росії.

Рівночасно грозить він світови, що Німці по других краях зачнуть агітацію за злукою з Німеччиною. Досі, пише він, на приклад Німці в Чехословаччині годились зі своєю долею, але на будуче вони змінються, якщо аліянти станутъ краяти далі німецьку територію.

СПРАВИ ВИРІШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНОВИЩА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ВАРШАВА, столиця Польщі, 20 вересня. — Тутешний польський дневник „Газета Варшавска" доносить, що в французьких дипломатичних кругах панує опінія, що Англія робить заходи, щоби Найвисша Рада вирішила питанне Горішнього Шлеска, Виленщини і Східної Галичини одночасно.

ЧЕХИ ХОТЯТЬ УПРАВЛЯТИ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ.

МОСКВА, 6. жовтня. — Чесько-словацький синдикат фабрикантів машин зробив большевикам предложенне, що зголошується управляти 35,000 гектарів землі в Донецкій і Кубанщині. Умови предложення такі, що большевики імовірно його приймуть.

БЕЗВАРТНА КОРОНА ВИКЛИКАЛА ПЕРЕЛЯК У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 10. жовтня. — У Відні настав небувалий переполох ізза неподіваного спадку вартости австрійської корони. Люди, що мають гроші в банках, беруть банки приступом; витягають корони і продають, за що можуть.

Хто має корони, купує за них чужі гроші або товари. Ціна за 1 американський доляр підскочила до 3.000 корон.

БОЛЬШЕВИКИ І ЦАРСЬКІ ДОВГИ.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — В тутешних урядових кругах заявляють, що коли російське большевицьке правительство хоче старатись о якубудь позичку заграницею, то наперед мусить признати всі давні царські довги.

Досі большевики в сій справі не заявили свого ясного і певного становища.

МАДЯРСЬКІ БАНДИ НАПАЛИ НА АВСТРІЮ.

БЕРЛИН, 9. жовтня. — Мадярські банди вийшли з области Бурґенлянд на територію Австрії і вперли австрійську краеву оборону, яка стояла проти них, аж недалеко Вінер Нойштадт.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел, У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

АМЕРИКАНЕЦЬ ПРО СПРАВУ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

В нинішньому виданню „Свободи" подаємо статтю филаделфійського адвоката Двайта М. Ловрі, про справу Галичини, яку помістив найбільший филаделфійський дневник „Паблик Леджер".

В сій статті сказано коротко про історію Галичини; про зорганізованнє її в українську державу; про її населеннє і про теперішній міжнародній стан.

Про адвоката Д. М. Ловрі пишуть нам з Филаделфії:

„Д. Ловрі се старий дуже популярний адвокат в Филаделфії. Про справи наші він ще перед півтора роком нічого не знав. Втягнули його одного разу Українці на предсідателя, на масове українське віче, яке було скликане в справі протесту проти віддачі Галичини Ляхам, а на якому промовляв від Українського Народного Комітету д. Милтон Райт. Від того часу сей старець так нашими справами заінтересувався, що тепер вже знає як найдокладнійше історію України, а спеціяльно Галичини.

„Пізнавши історію нашого народа і його змагання до волі, він так перенявся нашою справою, що нині станув разом з нами до праці за нашу національну справу. А працює він цілком безінтересовно. Працює він не тільки самий, але також через своїх знакомих Американців, які займають високі становища в правительстві Злучених Держав. Інформує він дуже прихильно про нашу справу і місцевих високих урядників і редакції місцевих американських часописий. — Ш."

За прикладом филаделфійських Українців повинні піти і другі українські громади в Америці, а коли зєднають для української визвольної боротьби впливових Американців і пресу, то здобудуть для неї американську громадську думку, яка має великий вплив на політику уряду Злучених Держав.

АМЕРИКАНЦІ ПРО СОВІТСЬКУ РОСІЮ.

До Риги прибув із Москви Американець, член запомогового комітету Гувера, який у розмові з місцевими громадськими діячами поділився своїми враженнями про американську працю в Росії.

Американців передовсім здивувала незвичайна розпущеність і легкодухість совітських урядників. Найпростійша пропозиція, найзвичайнійше проханне, яке може бути полагоджене в дві-три хвилини, затримувалось на кілька днів, бо до запомогової акції присмоктались ріжні установи, які ворогують між собою і з яких кожна хоче мати диктатуру над харчуваннєм.

Наскільки адміністративна анархія є велика, — каже Американець, — видно з того, що коли ми відкрили в Москві своє бюро й вивісили наш білий прапор з червоним хрестом, але в кутку великого прапору поставили ще маленький американський прапорець, то совітські поліцаї звеліли нам зняти маленький прапорець, бо то „контрреволюція", „інтервенція", „втручуваннє у внутрішні справи" та инші страховища. Пройшло багато часу, поки центральна влада вирішила спір на нашу користь.

Взагалі до нашої неполітичної й чисто-річевої праці совітська влада поставилась дуже підозріло. На нас роспукались нацьковуючі чутки, до нас часто заходили й типові агенти-провокатори, які обережно випитували: як ми ставимося до совітської влади, до російських генералів, чи нема серед нас емігрантів, чи не згодимось ми привозити з Америки кокаїн і т. д.

Кожен наш крок контролюють шпигуни, за кожним нашим автом пильно стежать і тричі ми встановили спроби підкупити наших шоферів.

Кажучи по правді, уряд сам дуже мало дбає про голодуючих. Коли перший переляк пройшов і большевики побачили, що людність розбігається й покірно вмірає, але не бунтує, тоді питанне голоду перестало їх далі цікавити. Нічого реального, не рахуючи кількох просто-комічних спроб, уряд не робить. Ми тепер сами себе питаємо, чи справді ми там потрібні й чи буде яке-небудь пуття з нашої праці в обставинах повного безладдя й не бажання працювати? Хто знає, як поставиться до нас влада, коли до Росії прийдуть більші кількости харчів, особливо від Нансена — сеї людини ненаситного честолюбства, яка, на жаль, поставилась до нашої організації дуже вороже?

Як що проект Нансена пройде (він вже пройшов! — Ред.), то можливо, що нас або попрохають слухатись совітської влади або забратися геть! — сумно закінчив Американець.

СІОНІСТИЧНИЙ РУХ.

З ПРИВОДУ 12-го ЗІЗДУ СІОНІСТІВ У КАРЛЬСБАДІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

(Як сіоністи вели політику підчас війни. — Визначнійші сіоністичні діячі. — Відки беруть фонди на свою працю. — Справа жидівського війска. — Гебрайське шкільництво. — Пропаганда.)

По двох тижнях бурливих нарад скінчився в Карльбаді (в Чехії) 12-ий зїзд сіоністичних жидівських організацій світа.

Є се одинока **світова** політична організація, яка підчас великої війни не тільки не розбилася (як усі инші світові організації), але — осягнула свою ціль: сотворенне „домівку" на земли батьків, у Палестині. А не була се легка річ. Бо у Палестині Жидів дуже мало, нема навіть 10%. А прецінь Англія, яка відібрала сей край від Туреччини, дала Жидам можність життя й розвитку. Є се знов оден доказ, як **міжнародна політика** творить умови життя цілим народам на наших очах, — подібно як сотворила держави Грекам, Румунам, Болгарам, Сербам і т. д.

З того видно ясно, що не мають слушности ті, котрі кажуть, що нашому народови нема чого сподіватися від міжнародної політики. Ні. Так не є. Тільки треба ту міжнародну політику знати й брати в ній участь агітацією й пропагандою, як се робили всі народи, що колись не мали своїх держав, а тепер мають. У тих народів не було й нема таких організацій, котрі всю свою працю оберталиби виключно на те, щоби не дати зібрати засобів на міжнародне заступництво своїх інтересів.

Придивімся, як ся справа виглядала у Жидів. Займався нею сіоністичний „Виконуючий Комітет", зложений з 25 членів. Він до війни відбував правильні засідання що три місяці. В часі війни міг ізза перервання комунікації відбути лише три засідання: два в Копенгагі, одно в Газі. Вся підготовча культурна праця в Палестині велася, коштом жидівського культурного фонду „Кедем", на якій складався весь жидівський нарід, розсипаний по світі, і богачі й убогі, купці й робітники. З того фонду основано в місті Гаіфа в Палестині жидівську техніку.

В часі війни вели сіоністи переговори з правительствами всіх воюючих держав і велику пропаганду в усіх державах, які могли заважити на долі їх землі. В Лондоні сиділи їх представники **Соколов і Членов** (російські Жиди), **в Царгороді Якобзон** (данський Жид), **в Ню Йорку др. Левін, в Берліні Варбург і Гандтке.** Великі фонди потрібні на ту політичну роботу складали переважно американські Жиди. Вони давали також великі суми, потрібні на запомогову акцію й на працю Жидів у Палестині. Всім тим кермувало сіоністичне бюро з Копенгаги. На чолі його стояв до р. 1916 **Лео Моцкін,** опісля **др. Якобзон.**

Для країв, які провадили війну проти аліянтів, мали сіоністи инше бюро — в Берліні. Се бюро звязувало також сіоністичні організації не тільки осередних держав, але й Голяндії, Швайцарії, Литви, Сербії, Румунії й Бельгії, (до часу побиття Туреччини) Палестини.

В жовтні 1917 основали сіоністи ще одно бюро в Лондоні, головно для політичної пропаганди. Воно стало згодом (від 1. марта 1920) їх центральним бюром. На чолі всего руху стануло трьох людей, які призначували ресортових керманичів і предпринимали найважнійші рішення. Були се **Брандайс, др. Вайцман і Соколов.** Більші комітети викликають тільки багато балаканини, а роботи не дають.

Останний сіоністичний конгрес був надзвичайно інтересний. Правда — повторилося на нім те, що діється на всіх зїздах: перші дні нарад ідуть на менше важні справи, які обговорюються докладно, а потім не стає часу на найважнійші. Але комісії конгресу працювали доволі справно й підготовили зїздови потрібні проекти ухвал.

Зїзд ухвалив великий буджет, який буде покритий складками сіоністичних організацій і фондів з ріжних країв.

Крім справи буджету й політичної дебати цікаві були справи 1) жидівського легіону в Палестині, 2) шкільництва й 3) пропаганди.

Сіоніст **Якобінський** домагався, щоби зїзд призначив фонд на удержанне окремого жидівського легіону в святій земли. Того самого домагалася палестинська група **Поалесіоністичної партії** (зложена з робітників). Проти того виступили поалесіоністичні (робітничо-сіоністичні) партії Европи й Америки тай більшість зїзду головно з двох причин: 1) бо се за коштовна річ, 2) бо Англія ледви чи згодиласяб на жидівське війско. Так упав сей плян.

Про жидівське шкільництво в Палестині реферував **др. Люріє.** В Святій Земли мають сіоністи тепер 135 гебрайських шкіл з 13.000 учеників, одну висшу технічну школу й основують університет. Пята часть усего буджету йде на школи. Крім того англійський уряд дає їм на школи 2.000 фунтів штерлінгів річно. Більшість жидівського населення в Палестині говорить уже гебрайською мовою, а молодь тільки нею. Так доконали Жиди діла, в яке мало хто вірив: оживили давно забуту мову своїх батьків, якою не говорив уже Христос.

Президент Соколов реферував справу оснування фахової організації гебрайських письменників з осідком у Яффі.

Справу пропаганди реферував др. Левін. Він назвав пропаганду найважнійшою справою, від якої залежить все. Пропагувати треба свою ідею не тільки між чужими для познакомлення світа, але **передовсім між своїми.** Пропаганда думок мусить бути зорганізована. Треба наперед знати, що пропагувати. Сего не може сказати оден чоловік, тільки ціла комісія. Потім треба вести пропаганду, устно й письмом, головно між своєю молодю. До сеї праці повинні приложити рук найліпші сили. Бо пропаганда то велика річ. Вона вимагає глибокого знання й науки та великих коштів. Бесідник домагався на ту ціль 15.000 фунтів шт. річно (крім грошей, які дадуть окремі організації). Внески його принято.

Політично стояв сей зїзд під впливом англійської орієнтації.

Жиди се нарід, який належить до найбільше нещасних. Тяжке життє на еміграції, яке нам Українцям так доскулює, хоч треває коротко, провадять Жиди вже тисячі літ. Чужі бачать між Жидами тільки богачів, а не бачать, як богато між ними нужди. І не бачать тяжкого життя цілого жидівського народу на чужині.

Тепер добилися Жиди своєї домівки в Палестині під опікою Англії. Добилися тому, бо розумно повели свою політичну акцію.

Не зашкодилоб і нам навчитися від них їх запопадливости й підпирання своїх людей, своїх цілей, своїх представництв. Бо не жертем між собою дібемося своєї держави, тільки спільною працею й спільними жертвами.*)

Др. Осип Назарук.

*) Справа жидівського руху для нас Українців тим важнійша, що переслідувані Поляками Жиди можуть відіграти значну ролю при творенню нашої державности.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКИЙ РЕПУБЛІКАНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНИЙ СОЮЗ.

Дневник „Українська Трибуна" виходить у Варшаві) доносить, що в Тарнові (на Мазурщині) створено нову організацію, яку названо: „Український республіканськo - демократичний союз". Його метою „консолідація українських сил для боротьби за українську демократичну державність і за збереженнє національних і соціяльних здобутків суверенного українського народу".

В основу своєї діяльности на тепер кладе ся інституція „республіканськo -- демократичний лад на Україні, закріпленнє землі за селянством, забезпеченнє прав та інтересів робітництва, національна рівноправність, негайне скликанне після очищення певної частини території від акупації, органу народнього представництва, координація праці республіканськo-демократичного союза з діяльностю республіканськo-демократичних елементів на Україні і за кордоном. До сеї організації приступили такі партії: придніпрянські соціял-демократи і соціялісти-федералісти та професійні організації зелізничників і почтовиків, репрезентовані в Тарнові урядовцями дотичних міністерств Петлюри, та представництво културно-освітних організацій. Управа сеї організації така: голова Фешенко-Чопівський, с. ф., бувший президент тарнівської „Ради Республіки", заступники Горбачевський, с.-д., і Біднов, безпартійний, секретар с.-д. Романченко, один з адютантів отамана Петлюри, скарбник Стаднюк, с. ф. Адреса: Тарнів, готель Брістоль.

GALICIAN CONDITIONS AS EXISTING TODAY

Counselor Lowrey Tells What Followed Polish Occupation of Country

To the Editor of the Public Ledger:

Sir—In the "Public Ledger" of September 27 appeared a dispatch from Lemberg, capital of the political and territorial division, by the American Press commonly styled East Galicia, reporting an attempt by a resident layer to shoot the President of Poland, then visiting that city. Subjoined was an explanatory note in part as follows:

> The province is populated largely by Ukrainians. The Supreme Council of the Peace Conference, however, awarded it to Poland. There has been a strong Ukrainian agitation for separation in the district.

Philadelphia is the headquarters of an association of American citizens of Ukrainian extraction. Among them are many soldiers of the A. E. F.—not a few with honorable wounds. These persons, my clients, request me to beg you to accept a correction of a clearly inadvertent inaccuracy, which tends to confirm a popular misconception already and unfortunately somewhat widespread.

East Galicia is not now a "province" under any Government. The term itself is a now antiquated geographical, not a political expression. On the collapse of the Austrian Empire, the little country, properly and historically known as Galicia, but for the moment accidentally and popularly called East Galicia, in conjunction with the adjoining district of Bukovina, established themselves in peaceful and unanimous action as an inependent and sovereign state, with a democratic Constitution. The official title was and is the West Ukrainian of Galician Republic. It will be remembered that adjoining to the eastward lies Great Ukraine, made into Southern Russia comparatively late, through conquest by men of another racial stock in the east and center. The Galicians and Bukovinians are part of the Ukrainian family, but never were subjected to Russian domination.

The international status of the new state is part of the unfinished business of the Supreme Council. The territory of this diminutive but culturally self-sufficient Commonwealth is the topographical and historic gateway of the East into Middle Europe. The sound politics and continental significance of its present independence, under existing European conditions, are not to be measured by the cheap and empty formula of self-determination.

The current usage "East Galicia" rests on a not unnatural confusion. There was an administrative province of the Austrian Empire styled Galicia. The western portion was almost entirely Polish including notably the ancient Duchy of Cracow. This region the Peace Conference restored to Poland, nobody objecting. The eastern portion is the true and historic Galicia. The Ukrainians there are 75 per cent, the Jews 12 per cent, and these latter, being long unvexed by pogroms, are loyal to the real heart of the country, as they are under like condition everywhere else. The Poles are 12 per cent an dnondescript 1 per cent. Bukovina has a harmonious population, 78 per cent Ukrainian and 16 per cent Jew. The grant total of the combined community is 5,600,000.

This region was the kernel of the medieval kingdom of Galicia-Lodomeria, whose cycle ran through some 400 years. Upon conquest 650 years ago, the Polish King assumed and ever retained the title of Kink of Galicia. Upon partition of Poland, 250 years ago, the Hapsburg assumed the two dignities, Duke of Cracow and King of Galicia, and preened himself on both to the end.

The Peace Conference postponed recognition of the Galician Republic and refused Poland's demand for twenty-five years' protectorate. They, however, authorized Poland to occupy the country temporarily for military purposes to strengthen the southern extremity of the line against the Bolshevist advance. The Poles promptly drove the civil government into exile and started in to Polonize the country with appalling savagery and ruthless extermination.

The civil government, howver, still lives in the hearts of the people. Its headquarters is in Vienna. It maintains a mission in Washington, not yet officially recognized by our Government. The chief of this mission is Dr. Longin Cehelsky. His credentials read: "Diplomatic Representative of Galicia." He is a man of patrician cultivation and democratic purpose; an orator in his own tongue and a vigorous writer in ours; an ardent patriot and an accomplished cosmopolitan.

While the Supreme Council procrastinates and the League of Nations debates, the dying Galicians make what front they can, not to separate themselves from those to whom they have not been joined, but to resist subjugation at the hands of an ancient oppressor, now treacherously turning an international commission into self-authenticated letters of marque.

DWIGHT M. LOWREY.

Philadelphia, October 5, 1921.

(From The Philadelphia Public Ledger, October 8, 1921).

ЩО ЧУВАТИ В РУМУНІЇ.

Румунія, яка перед світовою війною належала до ряду біднійших держав, по війні дуже поросла в піря. А звісно, що як бідак легким коштом доробиться, то й зачинає тиснути тих, що случайно на якийсь час дісталися під його руку. Це ми знаємо на власній шкірі і сотому розкажемо. Так і Румун бере за чуба Мадярів, яких велика скількість припала йому в Семигороді, і наших братів Українців на Буковині, яка також цілковито безправно дісталася в румунські лапи. Подібно використала Румунія той час, коли то Україна була безсильна, і загарбала Бесарабію. Та всі держави знають, що Румунія зросла так лише через хвилеве ослаблення сусідних народів. Війско румунське мало здатне до війни і тому прийде час, що колись ті народи чи держави відберуть собі рідні землі, а Румунія присяде.

До війни в Румунії мали верх пани-дідичі, а хлоп нічого не значив. Та протягом війни, як всюди так і в Румунії народ пізнав, що він значить і добився кращих прав а навіть зумів взяти верх над цляхтою. До теперішнього румунського парляменту війшло богато необзнакомлених з диплломатією представників простого народа, а крім цього і богато послів зі свіжо-прилучених земель, які не будують лише стараються на кождім кроці шкодити Румунам. Через те в останніх часах Румунія найшлася в великім клопоті, так політичнім як і економічнім. По урядах трапляються численні надужиття, злодійства, — подібно, як у наших сусідів. З цього незадоволеня теперішним ладом хоче скористати ліберальна партія і старається знову захопити владу в свої руки. Але селянський стан приходить до чим раз більшого значіння і певно таки виграє при нових виборах.

Одно, що поратувало Румунію від внутрішного перевороту та заворушень, то на час полагоджена земельна реформа. Майже вся земля буде віддана селянам, тільки десята частина лишається власністю дідичів. Румунія навмисно так зробила, щоби було як найбільше малих земельних посідачів, щоби в краю не ширилося далі невдоволення через голод землі а з ним і більшовизм, який вже ось-ось мав там вибухнути.

Впрочім знаємо, що політичне положення Румунії не завидне. Румунія не має ніде навколо-себе ні одного приятеля через свою хапчивість. Тому злучилася хоч не хоч з Польщею, але як на тім виходить, вже добре видно. З Польщі дістається до неї деморалізація, перекупство і паскарство — а вкінці дорожнеча, бо як знаємо в останнім часі румунські леї дуже стратили на вартости. Бесарабську границю дуже часто переходять більшовицькі відділи та руйнують місточка. А Румунія тільки — протестує, але сама зачіпати більшовиків не хоче, бо боїться війни, в якій могла би втратити все, що так легко здобула. Останні дні принесли вісти, що над румунську границю йдуть більшовицькі відділи. Більшовики певні, що мусить прийти до війни з Румунією. Тому то покликано вже до Москви ген. Тугачевского на шефа генерального штабу.

Отже як бачимо не дуже сильно а більше штучно стоїть Румунія на своїх теперішних границях і дуже легко може посовгнутися.

ПЕРЕСТОРОГА.

Дійшло до мого відома, що **в Бофло Н. Й. і околици,** якісь **жид чи жиди розпродують знова між нашими** людьми **шери.**

Люди будьте осторожні бо **на сих шерах вже неоден** з на**ших еміґрантів добре** попікся.

За Бюро Інвестиґаційне
С. Ядловський

ДОПИСИ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Петрушевич і самостійність Східної Галичини.

Коли хто має яку уразу до Петрушевича яко особи, то не повинен мати ніякої уразм до самостійности українського народу — якщо він почувається Українцем і співчуває змаганням до освободження свого народу зпід чужого наїзду. Петрушевич яко особа не означає ще тесаме, що справа Східної Галичини, де більшість населення становить український нарід. Тож і визволеннє Галичини є рівнож визволеннєм українського народу зпід польського наїзду і дає йому змогу до самостійного політично-господарського упорядковання.

Коли хто особисто терпить щось до Петрушевича, то особисті порахунки повинен поладнати так, аби ідея цілого народу на тім не потерпіла. І коли нинішний рух східно-галицьких Українців за освободженнє вяжеться з особою Петрушевича, котрого особа являється деяким людям з невідомих причин немилою, то ще тесаме не може означати, що й ціла справа українського народу в Галичині має бути для нас байдужною.

Товариші! Нашим обовязком тут в Америці є допомогти змаганням наших братів у галицькій Україні здійснити свій ідеал, котрий являється першою підоймою до здійснення ідеалу самостійности Соборної України.

І коли ми нині бачимо, куди галицька справа застрягла і ніхто її не береться витягати, окрім Петрушевича, котрий своїми заявами, протестами, нотами і висиланнєм в ріжні місця своїх делегацій, де та справа мала би бути порушувана, то нашим обовязком тут є поперти сі домагання всіми силами морально і матеріяльно, щоби ся справа вийшла перед форум цілого світа не яко справа одного чи кількох Петрушевичів, але яко справа, котра дотикається безпосередно життєвих конечностий цілого українського народу. І коли ми нині попираємо змагання Петрушевича в заходах до освободження Галичини зпід Польщі, то се ще не означає, що Петрушевич є Галичина, а Східна Галичина то є Петрушевичів загумінок. Ні, так не є! Східна Галичина не є ані Петрушевичів ані жадної партії загумінком. І рівнож попираннє східно-галицької справи через Петрушевича всіми партіями то не означає ще того, що ті всі партії (які-б вони не були) вже переходять до програми тої партії, до котрої належить Петрушевич. Так воно не є. Українські партії повинні поперти Петрушевича в галицькій справі тому, бо вона являється життєвою справою цілого українського народу в Галичині. І мені здається, що нема межи нами такого Українця, котрий був би противний самостійности України, а рівнож України галицької. Ані нема між нами такого Українця, котрий бажав би, щоби Галичина осталася під польським панованнєм раз на все.

І коли освободження Галичини бажає собі весь український загал, то кожда партія, котра складається з членів українського загалу, повинна поперти змагання такі, до яких український загал стремить.

Я є певний, що кождий з нас, хто має когонебудь зі знакомих у старім краю, в сім чи в минувшім році дістав листовні відомости зі скаргами, що сваволі і переслідуванням польської адміністрації в сім краю не видно кінця. А вже найбільше даються Ляхи в знаки тим, котрі почуваються свідомими Українцями. І ми чуємо заклики наших братів з тамтого боку: „Робіть, що можете там в Америці, бо ми тут не годні нічого робити!" Вся надія галицьких Українців покладається на тих Українців, котрі оставилися поза границями краю, а особливо на нас, американських Українців. І коли український нарід підняв клич самостійности України і в тій самостійности бачить своє політичнє й економічне освободженнє; і коли всі українські партії годяться на се, то нашим обовязком тут в Америці є піднести протест против імперіялістичних посягань заборчої Польщі на територію Східної Галичини, як і прочих українських земель: Полісся, Підляша, Холмщини і Волині.

І хотяй тепер закидається Петрушевичови та иншим галицьким і придніпрянським політичним провідникам їх помилковість, то однак тими закидами колеса історії ніхто не годен повернути взад, аби минувше поставити на тім місци, як воно було тому кілька літ взад.

Через свою помилковість і необачне поступованнє вперед людство доходить до найвисшого степеня культурного розвою і практичного життя. А хто-ж не помиляється в життю?! Хиба той, хто за ніщо не береться, але такий чоловік і помилитися не може, бо не має в чім.

Через попередні помилки ми не повинні попадати в зневіру, бо тим ми доказалиб, що ми не є спосібні до дальшого життя. Бо наше життє тільки хвилево спалахне тоді лише, коли є якісь рожеві надії і вигляди на життє; а коли лише прийде якась поражка або невдача, то всі тратять надію, що все вже пропало. А тимчасом воно так не є. Хвилеве зло витривалою працею можна повернути на добру дорогу. З того виходилоб, немовби український нарід ніколи не бачив ніякої біди; немовби він зріс посеред найбільших достатків і суспільних вигод. Але так воно не є; бо ледви чи котрий инший з народів цілого світа переживав такі злидні, як нарід український, відколи тягнеться його історія.

Ми були сильними підпорами кількох держав і народів, почавши від Литви і Польщі, а скінчивши на Московщині й Австрії. І нині ми знова зустрілися з тоюсамою історією. Тільки що часи змінилися від попередних, але доля стрінула нас одна і тасама. Всі були через нас сильні, і тепер хотіли би бути, тільки що ми собі того не бажаємо. Але коли приходиться будувати свою державність, то між нами вирináють такі спірні питання, що чоловік не може зрозуміти, о що нам ходить і чого ми собі бажаємо. З того всего виходить, що нам всюди було добре, тільки в своїй власній хаті нам має бути найгірше; хотяй ми ще тої своєї хати не маємо. І воно виглядає між нами так, що ще хати нема, а ми вже бемося, хто в ній господарем буде.

За господаря нема нам чого сваритися, бо господарем дому мусить бути той, хто той дім будує; а будує його сам нарід, тож і сам нарід в нім порядкувати мусить!

І коли хто в східно-галицькім питанню не бачить руху цілого українського народу в Галичині, а тільки добачує інтерес самого Петрушевича, то такий чоловік мусить бути сліпоумний або ворог народу.

Я вірю в нарід і в силу його життєвої творчости і тільки життєва сила і творчість народу освободить український нарід та закріпить за ним таку владу і державні порядки, яких він собі буде бажати.

І ту життеву силу наш нарід нині вже показав, бо хотяй побіджений ворогами, то однак у боротьбі не уступає перед ніким. І його голос чимраз дужче змагається і чимраз більше лунає в цілім світі; а світ нині є змушений і заставлений прислухуватися, що українському народови заподіялася кривда.

За поміччю мусимо оглядатися. Перша поміч — то наша власна сила, а друга мусить прийти з котроїсь иншої сторони. З котрої сторони вона прийде, сего нині твердити не можна, бо не знати, хто її дасть. Той, хто подасть нам помічну руку, той буде союзником українського народу, бо без союзника обійтися не можна! Бо ще і хтось другий мусить поперти українську справу.

І коли світ поважиться знехтувати слушні і справедливі домагання українського народу та вложити на него ярмо чужої неволі, то тоді світ мусить побачити; що без співучасти українського народу в світовому господарстві ніякий мир не є можливий! А сего доконати ми зможемо тільки злученими силами, разом!

Василь Мандзюк.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Українське народне віче.

Дня 25. вересня б. р. відбулося в нашій місцевости величаве українське народне віче. Приходимо до призначеної галі. При входових дверях стоїть кількох громадян, впускаючи людий до середини. В галі слухачів повно (около 1.250 осіб).

Кілька минут до 3-тої являється на галі п. Кузів з д-ром Л. Цегельським. Привитано оплесками д-ра Цегельського, за що він кланяючись дякує. Пан Кузів отвирає віче, жадаючи вибору предсідателя до його перепровадження. Ставлено н. Кузіва і п. К. Багрія. Останний зрікається пропонованого уряду, тож присутні одноголосно вибирають п. Кузіва, котрий покликує п. Стангрида і Костіва-Костура на секретарів віча.

Перше слово говорить др. Л. Цегельський, котрий вносить привіт від $4^1/_2$ міліона українського народу Східної Галичини. Присутні відповідають оплесками.

Хвиля мовчанки. Втім чути чів голосний гамір у стороні входових дверий. Назначені люди не впускають непрошених гостий, котрі силою хотіли вдертися до середини. Закликується двох детективів. Наші непрошені „герої" цофаються скорше ніж прийшли і занимають „позиції" на дворі попід вікнами вічевої галі. Були се большевики з Ню Йорку, Байони, Джерзи Сіти і з инших поблизких місцевостий. З місцевих большевиків була майже половина, але вони трималися порядку.

Др. Цегельський продовжує свою бесіду, яка тривала поверх три години. Він докладно та зрозуміло представляє живий образ культурно-народного життя України. Найважнійшою цїхою галицьких Українців була їх зелізна витривалість у бою з Ляхами, чим вони доказали свою зрілість до самостійного життя. Розділюючи свою промову на осібні точки, бесідник оповідав докладно, як Українці перебрали в ночи з 30. на 31. жовтня 1918 р. владу у Галичині, підчас чого згинули в цілім краю лише два Поляки і один Українець. Тайна в Українців. Боротьба з Поляками за Львів. Злука з Наддніпрянською Україною дня 4. грудня 1918 р. у Фастові. Розбитте українсько-галицької армії. Упадок українського правительства. Східна Галичина для середної Европи в економічнім значінню. В українськім правительстві у Галичині було 180 послів (між ними 150 селян), котрі ухвалили аграрний (земельний) закон, як: поділ землі, лісів, живого й мертвого інвентаря і т. п. При сім др. Цегельський закидує большевикам їхню брехню щодо правительства Петрушевича, наводячи отсей примір: На днях запрашав Пілсудський д-ра Петрушевича на конференцію до Варшави в справі Східної Галичини, на що др. Петрушевич йому відповів: „Забери польське війско і свій уряд із Східної Галичини, а тоді український нарід Східної Галичини відповість на твою шовіністичну умову". З того видно, що др. Петрушевич має чисте імя перед українським народом в Галичині і не робить жадних тайних переговорів з Поляками.

Так був би др. Цегельський говорив ще довго, але знемігся від великої втоми, тож був приневолений свою промову скоротити. На закінченнє він сказав: „Всюди треба було праці, заки принеслося здорове зерно хісна. Треба було десяток літ тяжкої народної праці, щоби піднести наш нарід на ноги. До будови держави крім ідей і резолюцій, треба ще чогось реального, о що можна би було опертись; треба бодай такого кусника землі, як Східна Галичина. Се має бути Українська Галицька держава. Покажім же цілому світови, що ми є зрілими та здібними до самостійного життя!"

Гомін оплесків розніссся по галі.

Предсідатель п. Кузів висловлює вічевикам признаннє за примірний спокій та заінтересованнє обговорюваними справами і покликує колекторок, які зібрали $31.41 на покриттє коштів.

Другим бесідником був п. Слободян, головний урядник У. Н. Союза. Привитано його оплесками, за що він подякував. Він у своїй півтораголинній промові зворушив серця слухачів. Представив живий образ бою з Поляками. Представив геройство українських Січових Стрільців. Колиб ся армія була мала амуніцію та медицину, то вона не побоялабся була жадних війск ляцьких, бо кождий український жовнір боровся завзято до загину, бо знав, що коли стратить свою землю раз, то трудно буде знов її освободити. При кінци загрів присутних до зложення народної позички. Закликав рівнож сих, котрі попід вікнами стояли, щоби виреклися чужих богів і вернулися назад до свого рідного народу. В імени $4^1/_2$ міліона українського народу в Галичині кличе: „До збруї! Визволяймо рідний край! Як ми не допоможемо своїм родимцям тепер, то опісля спаде на нас проклятте, що ми нікчемними були, що запродали свій поневолений нарід. Так отже до діла, як каже Франко: Кождий думай, що на тобі міліонів стан стоїть!"

Його бесіду нагороджено довгими оплесками.

Після того записувано людий на позичку. На руки п. Т. Каськова зложено доси понад 1.000 долярів. З того видко, що наша громада не спить.

Зазначити тут мушу, що в часі промови бесідників наші „червоні" (не Індіяни!) ходили попід вікнами і пальцями тарабанили об шиби вікон, або закривали віконниці. Се вони робили зі злости, що не могли дістатись на галю та розбити віча, бо то їх засада. Певно урвалася їм сим разом „рейда"...

На галі був порядок взірцевий. По скінченню віча відспівано український гимн „Ще не вмерла Україна", „Не пора" і „Ми Гайдамаки". При сім ще зібрано $6.41 на подорож двох українських ветеранів, яко представників до Вашінгтону.

Так наперед! До дальшої праці! Такими вічами здобудемо пошану в чужих, а любов у своїх. Кождий, хто чується Українцем, най стає до спільної праці. Забудьмо давні злидні! Ставаймо рамя об рамя і спільними силами лупаймо гранітову скалу. Розібємо сю скалу — скорше будемо у своїй низенькій хатині. Не розібємо — не маємо чого і вертатись до рідного краю. Сей Українець, котрий нам шкодить і запродує український нарід Ляхам або Москалям, не втіче від кари, за яку будуть судити свої рідні за зраду народу!

Схаменіться, недолюдки,
Діти юродиві,
Подивіться на рай тихий,
На свою Вкраїну;
Полюбіте щирим серцем
Велику руїну! — (Шевченко).

П. Костів-Костур,
секр. віча.

—o—

РОСФОРД, О.

Продаж українських бондів у нашій місцевости.

В неділю, 18. вересня б. р., о. Августин Компордай підчас проповіди виголосив пару горячих і заохочуючих слів про позичку Східної Галичини, стосуючись до поклику, поміщеного українським священиком у „Свободі", щоби і наша українська громада в Росфорд, Огайо, хоть мала і слаба (незгідлива), не зістала позаду, а постановила нинішну неділю яко день закупна бондів для освободження Галичини. Отець парох попросив усіх присутних в нашій церковці (майже порожній, бо наші Українці за той час волють спати, або в карти грати по нинішних сальонах), аби зараз по Службі зійшлися на галю, щоби сю справу ширше обговорити.

По Службі Божій зійшлися всі на галю, де по короткій промові о. Компордая та деяких наших Українців всі згодилися справу народної позички поперти, а рівночасно щоб і телеграму до Ліги Народів вислати. Відтак вибрано комітет, котрий має занятися телеграмою, та продажию бондів. Ухвалено, щоби комітетові пішли від хати до хати наших Українців з Бондами Свободи, щоб потому не казали (як се тут буває): „І я був би купив, але я за се нічого не знав, бо до мене до хати ніхто не приходив".

До комітету зістали вибрані: Григорій Вульчак, предс.; Ігнатій Кушнір, кас.; Михайло Копистинський, секр. Сей комітет зараз по виборі зачав вписувати добровольців на закупно бондів, але що тут не було богато людий, то таки тогосамого дня вечером комітетові пішли по хатах.

Наша громада, хоть невелика, та зате має богато партій. Майже що друга хата то інша партія та релігійна секта, а коли перейти поміж ті партії та секти в справі народній, загальній, як позичка оборони Галичини, то ті „патріоти" наговорять тільки, що ганьба се писати та жаль серце стискає на саму думку, що тих людців українська мати родила, своїми грудьми кормила, вигодувала та вислала далеко за море — у вільну Америку, бо в краю ворогй Ляхи не давали жити — щоб шукали лучшої долі та помагали визволитися з кайдан старенькому батькови і немічній мамі та малим браттям і сестрам.

І власне надійшла та пора, той час, коли то наші браття стали до боротьби на життє і смерть проти ляхо-татарських кайдан. Вони життє своє клали в жертву за нас всіх. Неоден з них зістав вічним калікою, з голоду примирає, а ворог його ще з докором добиває. Неоден Стрілець або український інтелігент коротає своє життє по ляцьких тюрмах. На пів наги, вони голод і холод терпеливо переносять. Страшно мучені і побивані на смерть, вони умирають з усмішкою на устах і зі словами: „То за волю і свободу мого українського народу". Тисячі наших братів в голоді скитальцями блукають по чужих краях, де були змушені втікати перед переважаючою силою ворога, та терпеливо вичікують хвилі боротьби на життє і смерть з ворогом, за волю і свободу — чию? Нас усіх, галицьких Українців!

Тая то многострадальна Мати Галичина просить тепер ратунку. Не життя нашого бажає, ані нашого маєтку, але марних пару долярів, які кождий з нас повинен дати, без ріжниці партій і релігії.

Та на жаль, не так воно буває! Не так, щоби наш чоловік сам дещо дав, але і випросити годі! Прийде комітетовий до його хати тай просить: „Поратуйте, брате, рідний край! Купіть бонд хоть за пятку!" А він тобі відповідає: „Дай тай дай! А я що: пійду пастися? Я вже раз дав і нічого нема". Він як уже дасть пятку днесь, то завтра хоче ту свободу бачити. Другий каже: „Не дам! Грішми нічого не зробимо! За свободу треба битися!" Але на якій підставі і з чим, то не скаже. Третий каже: „Та я би дав, але то я не маю гроший (хотяй він є заможний); а, каже, чи то „шюр", що то буде віддане і з процентом?" Як Поляки збирали позичку, то їх жінки покупили бонди по 50 долярів і не питали, чи то „шюр". На нагайку на себе дав пятьдесять долярів, а на оборону самого себе і цента не дасть, хоть кишені повні. Четвертий „збадал" в письмі святім (хоть читати не вміє) ще зі старинних часів, як Даниїл сидів у львиній ямі, що то циганство позичати гроші для такого краю, якого в біблії нема. „Як буте Галичина вільна — каже він — то дам. Ви боріться, а як виграєте, то нам таксамо буде вільно, як і вам".

Аж огидно ходити та слухати таких теревенів наших насікомих! Прийшли людиска на вільну землю тай так їм тут в головах повільніло, що треба би аж „реперації" польської жандармерії — лиш на оден день! — то всі зложили би по тисячу долярів на оборону від ляцької погибелі.

Се не є Українці! Се зволоч, сміттє, ганьба і закала суспільности! Таких людий не можна навіть називати людьми! Вони видять і чують страшну болючу рану у своїм власнім тілі, та не стараються її лічити. Адже навіть звірина обстоює за своїм породом та лиже свої рани. Се зрадники свого народу, з котрими наш нарід колись стане до порахунку; вибере кукіль з пшениці та викине на смітник.

Слідуючі чесні Українці, патріоти, закупили Бонди Свободи: Максим Завойський і Стефан Завойський (син) по $25; Михайло Крупняк, Михайло Копистинський, Григорій Вульчак, Іван Федчук, Михайло Денько, Осип Афтанас, Антін Янушевич, Йосиф Янушевич, Михайло Паленичка, Ігнатій Кушнір і Николай Пороховник по $10; Николай Андриць, Михайло Федьо, Марія Кушнір, Лев Бобак, Антін Масник, Онуфрій Крупняк, Іван Холявка, Михайло Бобак, Іван Бобак і Павло Теплий по $5. — Разом $210.

Обіцяли купити: о. А. Компордай за $50; М. Войнар і О. Невойда по $10; А. Їж за $5.

Честь Вам, українські патріоти в Росфорд, Огайо! Сим Ви доказали любов і вірність для свого народу і краю. Борімся завзято за волю і свободу Східної Галичини та підпомагаймо правительство Е. Петрушевича!

М. Копистинський.

НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

Тяжко і чим раз тяжше живеться нашим Гуцулам, що так хоробро боронили своєї рідної землі перед ворогами. Серце кровавиться, як погадаєш, що така чудна цвітка нашого народу гине з голоду, холоду, нужди і нема її кому порятувати. А цеж перла в короні України.

Розпука проймає ту гарну вітку народа. Що рік, то гірше. Торік „повстання", а тепер посуха. Паші нема, сіна дуже мало. Вже тепер за 6-сяжнений стіжок платять 20 тисяч марок. В червні платилося за 100 кг. кукурузи 3000 марок, а тепер 10 тисяч. А худоба, ця основа буття Гуцулів, упала страшно через брак паші. За гроші нічого не купиш; йде замінна торгосля. А у кого нічого міняти, погибай з голоду!

Роботи нема: В Делятині, Стрию, в Самборі визискують нужду Гуцулів і платять по 300 марок денно. А тимчасом сімя пухне з голоду. За таку саму роботу на Буковині платять 50 леїв, себто 1.500 марок денно.

Ще лиш зближається осінь, а вже голод доскулює Гуцулам. Одна надія була на жнива. Думали подешевіє збіже, а тут тобі в троє підскочила ціна!

Не диво, що починають поширюватися хороби, головно червінка, дезинтерія. Десь є у світі повітові лікарі, а до нас вже два роки не заглядали.

Є тут американські кухні, але вони зовсім не відповідають свойому завданню. Заледви 10 процент продуктів дістається для дітий, решта буває роздана поміж знайомих в Косові і прямо продається американські дари за гроші.

Та коби то на нужді кінчилося. Але наші „опікуни" не дивляться на те, що Гуцул голоден, а ще й досолюють йому ріжними переслідуваннями, яких встидався би кождий культурний нарід. Ось примір.

Дня 3. серпня зайшов жандарм з Жабя Сухецкі і ще один панок до вдови Марійки Ґелетюк під Синицями і зажадав 2 кіля масла, розуміється, „продати". Гуцули вже добре знають, що це у таких панків слово „продати". Ґелетючка не сподівалася „паничів", тож масла не пристарала. Це дуже обурило Сухецкого. Почав кричати на бідну вдову: „Нема масла, так давай бика!" Посписував всю худобину, безрогу і загрозив реквізицією. Баба в плач: „Паноньку, помилуйте бідну вдовицю. У мене девятеро діток сиріт!" Та це ще гірше розмлютило Сухецкого і він почав лаяти бідну Гуцулку останніми вуличними словами.

Пізнійше відійшов Сухецкі до сусідних хат, поступаючи так само.

Вже з давна писали українські ґазети про надужиття комісарів, установлюваних староством в Косові. Видно, що їх господарка переливається вже за уха всім, коли навіть „Ґазета коломийска" забалакала про цих комісарів. Староста Яворскі, який так шумно заповів, що поусуває їх, зжився з ними, тим більше, що є вигода: поросята, масло і гуцульська бриндзя.

Ґеометер чи кондуктор з Жабя, ворог Українців, повнить в одній особі і поліцейську службу, на прим. провірює перепустки або леґітимації у „гайдамаків". На відбудову школи одержав 80 тисяч марок, але покищо за школу ні слуху ні духу. Староста і Відбудова повинні вже раз оцінити заслуги і незвичайні здібности та патріотичні почування п. комісаря і виасиґнувати поважнішу суму. Може би окружний директор Відбудови п. Корнеля звернув увагу на відбудовання школи в Жабю?

Колишній дідич Пшебиловскі, комісар з Криворівні, зробив тепер добрий інтерес. Він головно вистарався о „залізний лист" для Василя Шикерика, який через „повстання" опинився на Чехах. Що значить „залізний лист" Д. О. Г. Львів, де було спеціяльно зазначено, що за давні провини не буде потягатися до відвічальности, переконався сам Василь Шикерик зараз по переході границі, коли то він враз із „залізним листом" опинився в коломийській тюрмі.

Недавно рознеслася чутка, що часть Гуцульщини по Чорний Черемош і по Жабє має припасти Румунії в замін за якесь село біля Заліщик. Староста вислав до громади запит, куди селяне хочуть належати. Гуцули висказалися ясно, що не бажають належати до Румунії і що Польща не має права торгувати українськими землями. Справа ще досі не закінчена.

Так бідує Гуцул на своїй рідній землі, яка має в собі такі богатства, що з них стало би на хліб для нього і для його дітий. Та з тих богатств, які кровю поливали його прадід а й він сам, він не має права користати.

Вже другий рік ведеться безпощадне винищування лісів на Гуцульщині, тих лісів, що були красою і гордістю українських Карпат. Капіталісти-власники мають одну ціль: здобути як найбільше гроша, уживаючи до праці дешевого робітника Гуцула. Як що не припиниться рабівничої господарки жидівських і польських спекулянтів, Гуцульщині грозить утрата лісів.

В Жабю та коло Космача находяться нафтові терени і поклади сірки та соли. Якесь анґлійське підприємство при помочі інжиніра Марґулеса робить з Гуцулами контракти на закупно цих теренів. Слід булоб нашим фінансовим інституціям занятися цею справою і як що не можна цих земель закупити, то принайменше піти Гуцулам з порадою, щоби вони не дали себе використати. Інакше станемо слугами чужинців на своїй землі, як у Бориславі.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

Платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово.

MAHANOY PLANE, PA.

В Maizeville в церковній гали відограють місцеві аматори представлення **СВІДКИ, ВИВОРОЖИЛА І ЧУДОТВОРНИЙ ЛІКАР**, яке відбудеться в **суботу 15. жовтня** для дітий, **а в неділю, дня 16-го жовтня (октобра)** для старших. Початок о годині 7-ій вечер. По представленню хор відспіває кілька народних пісень. Режисер представлення і дірігент хору Теодор Кольонський. — На се представлення запрошуєсь всіх громадян Українців з місцевости і з околиць.

Парафіяльний Комітет.

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ЖЕРТВИ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ на українське військо, вигнанців і бідних студентів в Чехо-Словаччині, Австрії і Югославії!

ДІЛІТЬ ВСІ ЖЕРТВИ ТАК: на кождих 100 долярів висилайте 66 доляри до Галичини, 22 до Чехо-Словаччини, а 12 до Відня (на Австрію і Югославію). Се буде справедливо!

АДРЕСИ Є ТАКІ:

1) До Львова грошевий дрефт виписати і вислати до: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Pidwale 7, Lemberg, East Galicia, Europe (рівночасно лист з повідомленнєм про гроші на адресу: Ukr. Horozanskyj Komitet, Ruska 3, Lemberg, East Galicia, Europe).

2) До Чехо-Словаччини і гроші і листи з інформаціями посилати на адресу: Dr. Stefan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czecho-Slovakia, Europe.

3) Для Австрії і Югославії так гроші, як лист з інформацією, на що призначені гроші, висилати на адресу: Ukrainisches Hilfscommittee, Strozzigasse 32, Wien VIII, Austria, Europe.

4) Для поодиноких повітів і громад в Галичині (на народні цілі також!) посилати на адреси подані в ґазетах чи в листах, чи знакомі Вам адреси. Дрефт виписувати і посилати на Земельний Банк Гіпотечний у Львові.

ВІСТИ З КИЄВА.

Прибувший до Рівного б. завідуючий 2 дитячим українським будинком у Київі п. Ів. Малашівський переказує:

У Київі перебуває під цю пору б. премієр-міністр уряду У.Н.Р. п. Чехівський. По арешті у Вінниці і перебуванні в київській харківській чека він нарешті по суду зістав оправданий і звільнений з вязниці. У вязниці п. Чехівський був хорий на плямистий тифус. Зарав п. Ч. знаходиться в досить кепських матеріяльних обставинах. має бо щось 2—3 приватних лекції по історії і з гонорару за них примушений жити. До жадних політичних партій чи угруповань він не надежить і взагалі усунувся від усякої політичної праці. Праця лище в Українській Православній Церковній Раді, що при Софійськім соборі, як і багацько українського громадянства у Київі. Щановний професор часом виступає і з промовами на релігійні теми. Останнє казання в Софії п. Чехівського, яке чув оповідач, було на тему сили духа.

З инших українських учених проф. Олександер Грушевський працює як лектор по історії в Кирило Методіївській укр. ґімназії та в комерційнім інституті.

Поет Гр. Чупринка так само в Київі. Він був арештований чека, але тепер на волі.

Поет Тичина працює у „Всевидаті".

Церковна Православна Рада скликає Всеукраїнський Церковний Православний Собор, головним питанням котрого має бути справа вибору окремого митрополита, що би правити автокефальною православною церквою українською.

Нещодавно в Київі празникувалось свято св. Володимира. Завдяки енергії українських церковних діячів свято пройшло знаменито: був урочистий церковний хід, співав український хор.

Ціла вища влада в Київщині спочиває в руках комуністів-українців. Тільки посади, що нікому на них нічого не залежить, часом заміщуються українцями. Так головою губерніяльного ревкому є Ян Гамарнік — неукраїнець і ворог українства. В чека головою зразу був Павлов, а тепер Лівщіц. Губвідділом освіти завідує Левицький якийсь, котрий чуть не завжди в розїздах. Його заступають: Канчеєв, кацап, принциповий ворог українства, що завжди сприя тільки одним московським школам и закладам та Соколянський — комуніст українствуючий.

У Київі є 19 українських з 1200 душами дітей, 11 польських та 22 московських дитячих будинків, де виховуються в відповіднім дусі діти од 6 до 16 років. Завідує ними всіма особлива секція віднаробраза. На чолі цієї секції до недавна стояла С. М. Луначарська, що перейшла до комуністичної партії. Але в самому останньому часі С. Луначарська подалась до демісії. Причиною був конфлікт її з українськими діячами будинків. Взагалі в комуністичних колах була поширена думка, що всі дитячі українські будинки „заражені" „петлюрівським" духом і то тому їх усіх треба скасувати. Луначарська й стала це робити, але як казала, не по своїй волі, а з наказу парткому. Почуваючи себе не в своїй тарілці, атакована українцями, С. Луначарська уступила з посади. Тепер на її місце призначена жидівка комуністка Кабанік. Ця в першу чергу понасилала політичних інструкторів до всіх будинків, які ще їх не мали і стала настоювать не на правильній постанові педеґоґичної справи, а на заведенні комуністичних ячеек по бурсах.

У всім відділі народньої освіти все діловодство провадиться по московські за винятком відділу професійної освіти, де якимсь чудом канцелярія послуговується українською мовою.

Становище Галиан в Київі і в цілій Совдепії надзвичайно скрутне. Большевики ставляться до них ворожо, звуть їх зрадниками, українською сволочу. Але решта українського громадянства широко допомагає їм і всюди за них заступається.

Загальне враження укр. громадянства таке, що якби зараз українці мали таку армію, як колись Поляки мали Галерову, то легко було б зробити повалення большевиків на Україні. Большевизм пережив себе і тримається тільки тому, що нема на Україні кому його пхнути.

Н. Г.

КІЛЬКИ ЗАМІТОК ПРО ЗДОРОВЛЯ

(Public Health Service).

Мало не всі сухітники заразились своєю хоробою ще немовлятами або в дитячім віці. Щоб захоронити дитину від сухіт треба годувати її чистим (пастеризованим або цертіфікованим) молоком та яриною, глядіти щоб висипляласа та не перетомлялася, і не допускати її близько до хорих.

—o—

На сухоти нема ніякого „певного ліку" і не поможе ніяка медицина, хочби її як захвалювали і „адвертайзували" в ґазетах. Треба піти до доброго лікара або до шпиталю і довго та пильно лічитися.

—o—

Хто хорий сифилісом, повинен уважати, аби замість салварсану (в Америці він називається арсфінемайн) не купували всяких „фейків". Салварсан дорогий і тому його підроблюють і всяку безвартісну мішанину продають за лік. Недавно відкрито в Ню Йорку цілий склад таких нікчемних продуктів. Тому ніколи не треба купувати салварсану від незнаних людей і все треба дивитися, чи він правильно випробований в Гігієнічній Лябораторії Уряду Публичного Здоровля.

—o—

За закаження венеричною хоробою в Америці карають і цивільні і кримінальні суди. В Оклагомі засуджено мущину на пять літ арешту за те, що заразив дівчину сифилісом. В Норт Каролайні суд признав десять тисяч долярів відшкодовання жінці, котру заразив тою хоробою її власний чоловік.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 59, сим повідомляє, що на річних зборах, котрі відбулися 1. жовтня б. р., зістав вибраний слідуючий уряд: Н Забанчук, предс.; В. Лябай, заст. пр.; Й. Мартинів, секр.; Г. Кука, заст. секр.; Н Ковбасник, кас.; А. Загоруйко, заст. кас.; М. Тарнавський і П. Гаврис, тростіси; І. Бобецький і В. Мартинів, контрольори; Н. Юрчак і С. Назаревич, опікуни хорих; М. Левко, господар.— П. Мартинів, секр.

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 7, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 15. жовтня, в гали церковній при Вест Блейн стр. Всі члени мають на тім мітинґу явитися. — І. Когут, предс.; П. Пухир, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, взиває своїх членів, аби прийшли на мітинґ, котрий відбудеться в домі під ч. 20 Кінґ стр. в неділю, 16. жовтня, о 2-гій годині пополудни. Є важна справа до полагодження. Котрий з членів не буде на тім мітинґу, той заплатить кару після ухвали. Проситься всіх Українців з Нортумберленд і Сонбурі, щоби були так добрі і прийшли на наш мітинґ бо справа є важна для всіх. — Уряд братства.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 142, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 15. жовтня, в гали під ч. 83 Лівінґстон стр. На порядку нарад є дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Ю. Шевчук, предс.; А. Дронжевський, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення.

Прошу **АНТОСЮ СТЕФАНИЧ** з Галичини, з села Заболотці, пов. Броди ласкаво подати мені свою адресу в важній справі або хто її знає зволить повідомити мене або звернути її увагу на се оголошення. Пошукуючий є одною з трох осіб, котрі розмовляли з нею при 75-ій улици в Ню Йорку. Лист прошу вислати на адресу: **J. S. Call Box, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 38-9

ПОТРЕБА СЕЙЧАС ХЛОПЦЯ понад 16 літ віку, з анґлійською мовою, до штору кушнірських виробів. **Charsky Furier Co., 1402 Lexington Ave., New York City.** 38-39

ДЯКОУЧИТЕЛЬ іспитований, маючий довголітну практику пошукує посаду: Ласкаві зголошення прошу слати: **Diakouczytel, Box 205, Arnold, Pa.** 38-41

КОНКУРС.

Потрібно дякоучителя в греко-кат. парохії св. О. Николая, в Watervliet, N. Y., сейчас. Кандидат мусить бути компетентним у своїм фаху та виказатись свідоцтвом морали від дотепершнього пароха. Платня після угоди. **Rev. O. Kowalsky, 2410—4th Avenue, Watervliet, N. Y.** 37-39

Котра парохія потребувалаб учителя тільки діти учити, прошу голоситись: Uchytel, D. D., P. O. New Kensington, Pa. 38-42